

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Vindicatio Augustanae Confessionis ab impactis ipsi, a
Roberto Cardinale Bellarmino, per summam iniuriam,
libello cui iudicii de formula concordiae titulum fecit,
viginti & duobus mendaciis**

**Titius, Gerhard
Besecenius, Stephan
Helmestadi[i], 1656**

Mendacium XVII.

[urn:nbn:de:bsz:31-67740](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-67740)

statum earum, quae se Christo dicaverant: Christus, inquit, Dominus & iudex noster, cum virginem suam sibi dicatam cum altero jacere cernit, quam indignatur & irascitur, & quas poenas incestis ejusmodi conjunctionibus comminatur! Resp. hanc meram impudentiam esse. Textus inspectus statim docet, per incestas conjunctiones S. Martyrem non conjugium, quod virginibus illis incontinentibus ibi ineundum suadet, sed clancularias illas & illicitas, de quibus initio epistolae loquebatur commixtiones intelligere.

III. Quia, cum Cyprianus sub disjunctione loquatur, & dicat: si perseverare nolunt, aut non possunt, si tum de iis loqueretur, quae continentiam promiserunt, videretur velle dicere licitum esse iis, pro arbitrio vota violare, si tantum nolint perseverare, etiam si possint, quod certe nemo sanus admittet. Hoc vult, si Cyprianus de virginibus quales nos ponimus loquatur, videri ita dicere, si vel non possint continere, aut etiam, si saltem nolint, melius esse ut nubant. At hoc indignum esse sancto Cypriano, nempe, ut statuerit si saltem nolint aliqua virgo perseverare, statim ei melius esse ut nubat. Resp. Cyprianum per illud nolle, non temerarium quodvis nolle, sed tale intelligere, quod ab explorata continendi impotentia in animo sit subortum. Aut etiam, possunt verba ejus sic accipi, ut illud non posse sit quasi ἐπινοήτων prioris ~~et~~ nolle, hunc in modum; si nolint, vel rectius, non possint se continere, melius esse ut nubant &c.

Argumentis jam discussis, subjungit duas conjecturas. Sed quia textus Cypriani clarior est, quam ut sophisticis Bellarmini nebulis obscurari potuerit, ne responsione quidem eas dignabimur.

MENDACIUM XVII.

Articulo de Missa: Falso accusantur ecclesiae nostrae, quod Missam aboleant: retinetur enim Missa apud nos, & summa re-

60 *verentiâ celebratur.* Bellarminus adducit primùm loca nonnulla è Smalcaldicis articulis, quæ Missam abrogandam esse doceant. Et subjicit; si Missam dudum abrogandam esse dicitis, cur non abrogastis? aut si abrogastis, cur eam splendidè mentimini? Objicit deinde sibi: Dicent fortassis, Pontificiam missam, hoc est, oblationem corporis & sanguinis Dominici pro vivis & mortuis à se abrogatam, Lutheranam autem, id est eucharistiæ distributionem retineri. At nò accusantur ecclesiæ vestræ (respondet) quod eucharistiæ distributionem aboleant, sed quod sacrificium è medio tollant, quod omnibus seculis in ecclesiâ fuit. Igitur si per Missam intelligitis cœnam dominicam, mendacium est quod accusemini: Si verò sacrificium, mendacium est quod falsò accusemini.

Resp. Bellarminum Loioliticam suam impudentiam nobis hîc egregiè ostendere, dum mendacium Confessoribus impingere audet, quod nec viderunt nec deprehenderunt ipse Rom. Imperator & reliqui Principes Papistici, quando Confutationem suam sic dictam articulo illi opposuerunt. Scilicet illos præ Bellarmini sagacitate hebetes fuisse oportet!

Quanto rectius nos colligemus; Cum Pontificijs tempore exhibitæ Confessionis ex eâ ipsâ constaret, Protestantes per Missam intelligere distributionem Eucharistiæ, cumque illos publicè asserentes Missam (hoc utiq; quem innui modo intellectam) à se non esse abolitam, tamen idcirco non reprehenderent, ipsis, Pontificijs, tum nondum infixam animis fuisse opinionem sacrificij illius propriè dicti in eucharistiâ, quod Lojola discipuli post Concilium Tridentinum hodiè defensum eunt. Nempe in Concilio Tridentino *primùm apertè determinata hæc res est*, ait ingenuè Guilielmus Alanus Papista, de Eucharist. Sacrificio.

ficio, Cap. x. Ad Bellarmini cornutum argumentum dico, cornu alterutrum vitro fragilius esse. Omnino per Missam intelligimus cœnæ domini distributionem, quando dicimus eam apud nos non esse abolitam. Sed tū mendacium est quod Missæ abolitæ accusati, sitis! Nos rursus mendacium est, nos ejus abolitæ non esse accusatos. Plus sane fidei merentur majores nostri, rerum tum temporis gestarum ἀντήκοι καὶ ἀντόπιοι, qui id asserunt, quam qui heri & nudius tertius ebullit aliquis perfritæ frontis Iesuitæ, qui id neget. Simpliciter & indiscretè clamabant Papistici sicophantæ, Lutheranos abolere Missam, qua voce auditâ, æquè imò magis intelligi poterat, Missâ illos verè Christianam abolere, quam commentitium illud Papistarum sacrificium. Nota sunt verba Lutheri Præfat. artic. Smalcald. *Fuit VVitebergæ Doct̃or quidam ex Gallis missus, qui nobis palam indicabat, Regi suo certo certius persuasum esse, apud nos nullam esse ecclesiam, nullum magistratum, nullum conjugium, sed promiscuè omnes pecudum more vivere pro arbitrio.* Qui talia sine fronte de nobis mentiri non dubitarunt, quomodo non addidissent, missam quoque apud nos omnem esse abolitam?

MENDACIVM XIX.

Artic. eodem. *Accessit opinio, quæ auxit privatas missas in infinitum, videlicet quod Christus suâ passione satisfecerit pro peccato originis, & instituerit Missam, in quâ fieret oblatio pro quotidianis delictis, mortalibus & venialibus.* Hinc manavit publica opinio, quod Missa sit opus delens peccata vivorum & mortuorum ex opere operato. Multa sunt, succinit Bellarminus, in his paucis verbis, vel absurda, vel mendacia, vel pugnancia cum superioribus partibus hujus libri. Primum enim, quis ante hoc tempus audivit, peccata mortalia vocari delicta quotidiana? — deinde impudenti mendacio tribuitur Ca-